

Савка А. В.

студентка,

Національний університет «Львівська політехніка»

СЕМАНТИКА МЕТАФОР У ТВОРАХ НІКОЛАСА СПАРКСА

Джерельною базою цього дослідження послуговував роман, напевне, найвідомішого сучасного американського письменника Ніколаса Спаркса «Захисник», який описує, на перший погляд, буденний плін життя вродливої молодій жінки опісля болісної втрати коханого чоловіка. Більш уважне прочитання дозволяє помітити і елементи комедії, яскраво виражені в щоденній теревені героїв та знахабнілій поведінці пса-здорованя, і навіть трилера, коли підозрілий кавалер дівчини стає врешті-решт божевільним переслідувачем. Усі різноманітні сюжетні лінії та тонкі психологічні портрети своїх персонажів автор виражає метафорами, що є однією зі стилетвірних рис його творчості. Це, власне, і зумовило вибір предмета дослідження – метафори. Метою розвідки є проаналізувати усі вибрані метафори за напрямом метафоризації.

У цьому дослідженні була обрана така, описана О.П. Левченко, схема напрямів метафоризації:

- істотоморфний – перенесення за ознакою, притаманною як людині, так і тварині;
- антропоморфний – уподібнення людині (за її діями, зовнішнім виглядом, фізіологічним станом, соціальними характеристиками тощо);
- зооморфний – приписування ознак, характерних для тварини;
- міфоморфний – поняття, що позначають міфічні істоти, релігійні персонажі, локуси та реалії;
- об'єктоморфний – уподібнення до будь-якого дискретного об'єкта, а також такого об'єкта, що може поєднувати ознаки, притаманні світові речей (артефактів) і світові природи;
- природоморфний – перенесення ознак природних об'єктів, явищ, локусів, речовин;
- флороморфний – приписування ознак рослин;
- речоморфний – уподібнення до речей, створених людиною (артефактів), соціальних локусів (напр. місто, вулиця) [1].

Отримані результати дослідження дають змогу виокремити:

1) Метафори із речоморфним напрямком метафоризації. Ця група є найбільшою. Ці метафори можна поділити на підгрупи, зокрема:

1.1. Метафори, у яких елементи, що позначають абстрактні поняття, уподібнюються до речей матеріальних: *force the thought away, hide disbelief, sort through emotions, stem the tide of memories, fall apart at the seams, find the strength to go on, dim the enthusiasm*. Зазвичай йдеться про почуття та емоції, які все ж легше описати, зіставляючи їх із конкретним.

1.2. Метафори із лексемою *eyes* (очі). Серед усіх вибраних метафор із анатомічним компонентом найчастотнішими виявилися такі, що містять саме цю лексему. Наприклад: *eyes are attached to smb by an invisible string, eyes dart, eyes drift, eyes lock on smb in a appraisal*

1.3. Метафори із соціальним підтекстом. Ця підгрупа має найрозмитіші межі. Найчастіше ці метафори трапляються у діалогах, де герої з легким відтінком іронії передають реалії буденності. Наприклад: *schedule on the old social calendar, take «personal days», traditional ladies' man reputation, use yearly quota of pouting*. Варто також навести приклади метафор, де життя автор опосередковано зіставляє зі сценою театру або ж кіно: *work behind the scenes, run through the scenario*

2) Метафори з істотоморфним напрямом метафоризації. Їх можна поділити на:

2.1. Метафори, що описують людські почуття та дії. Автор зіставляє ці психічні процеси із живим істотами, аби підсилити їх та надати виразності. Наприклад: *expression answers for smb, eyes travel to the words, mood strikes smb, word comes to mind, faint smile plays over the lips*.

2.2. Метафори, що описують природні явища та погодні метаморфози, наприклад: *light breeze moves the leaves, midnight comes and goes, rain make gentle tapping sounds, cragged limbs of trees curl in the frigid air*.

3) Метафори з антропоморфним напрямом метафоризації. Наприклад: *sky is angry, mind can do funny things, hands of the clock roll, frogs and crickets sing*.

4) Метафори з об'єктоморфним напрямом метафоризації. Ця група об'єднує метафори з елементами, що уподібнюються до об'єктів як зі світу природи, так і з матеріального світу. Особливе місце у цій групі посідають метафори, що характеризують людські емоції. Наприклад: *blood bubbles with jealousy, burst of inspiration, defuse the tension, heady flush of emotions enthralls smb, hormones surge, be lost in the thoughts*.

5) Метафори із зооморфним напрямом метафоризації. До прикладу: *be baby shark, swimming ahead of Mommy's open jaws, early bird catches the worm, time to shake off the cobwebs*.

6) Метафори з міфоморфним напрямком метафоризації: *rock music is Satan's form of mind control, thank heaven for small favors, walk on water, be smb's guardian angel*. Усі метафори цієї групи пов'язані передусім із християнством.

Здійснений аналіз вибірки дозволяє стверджувати, що Ніколас Спаркс використовує метафори різних напрямів метафоризації. Найчастотнішими є речоморфні метафори, що зумовлено необхідністю пошуку легшого способу впоратись із почуттями або пояснити абстрактні речі через світ матеріального.

Список використаних джерел:

1. Левченко О. П. Фразеологічна символіка: лінгвокультурологічний аспект: монографія / О. П. Левченко. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2005.